

Радіонова Н. Й., к.е. н., доцент,

Юрченко О. С., студент,

Київський національний університет технологій та дизайну

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Власний капітал є важливим джерелом формування ресурсів підприємства. Без початкового капіталу не зможе функціонувати жоден суб'єкт господарювання, тому, дуже важливо, щоб кожен керівник вмів ефективно управляти власним капіталом свого підприємства. Ефективність управління власним капіталом підприємства значною мірою залежить від якості його інформаційно-аналітичного забезпечення, що є сукупністю різноманітних видів інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» власний капітал - частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань (рис. 1).

$$\boxed{\text{Власний капітал}} = \boxed{\text{Активи}} - \boxed{\text{Зобов'язання}}$$

Рис. 1. Формула власного капіталу за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Власний капітал включає такі елементи: зареєстрований (пайовий капітал), капітал у дооцінках, додатково вкладений капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал. Склад власного капіталу суб'єкта господарювання зазвичай розглядають у формі авансованого капіталу та капіталу, заробленого в процесі господарської діяльності.

Авансований (інвестований) капітал є основою діяльності підприємства. Він включає засоби, внесені власниками у момент створення підприємства та впродовж його функціонування, а також реінвестиції заробленого капіталу.

Авансований капітал бере участь у господарському процесі тривалий час і включає:

- зареєстрований (пайовий) капітал, що визначає право власності;
- відвернутий капітал, тобто той, що тимчасово не працює (виступає у формі неоплаченого) і (або) вилучений;
- додатковий капітал, що виконує функцію обслуговування основного капіталу у формі емісійного доходу і доходу від операцій з власними акціями;
- підтримуючий капітал, що виконує функцію збереження величини основного капіталу і представлений резервами.

Зароблений капітал – це засоби, створені в результаті функціонування капіталу і збережені для подальшого використання. Однією з найважливіших характеристик власного капіталу є його величина. Оцінка елементів капіталу повинна дорівнювати оцінці тих активів, з якими вони пов'язані. Оплачений (вкладений) капітал дорівнює оцінці вкладених в обмін на корпоративні права активів, за вирахуванням облікової вартості активів, витрачених на викуп корпоративних прав самим підприємством.

Власний капітал підприємства може надходити ззовні або ж накопичуватися в результаті ефективної діяльності. До зовнішніх джерел відносяться внески власників у момент формування основного капіталу; вкладення, спрямовані на збільшення авансованого капіталу в процесі здійснюваних операцій з капіталом у формі емісійного доходу, доходу від операцій з власними акціями і вилученого капіталу.

До внутрішніх джерел відносяться: резерви, утворені за рахунок уточнення вартості активів; резерви, сформовані шляхом капіталізації прибутку; зароблений капітал. Для оцінювання достатності власного капіталу з метою забезпечення поточної діяльності підприємства і його прогнозованого розвитку система управління повинна володіти повною і достовірною інформацією. Обліково-аналітичне забезпечення управління власним капіталом включає нормативну, облікову, статистичну інформацію та аналітичні показники.

При організації обліку власного капіталу та його елементів особливу увагу необхідно приділити постановці аналітичного обліку. В аналітичному

обліку інформацію про власний капітал деталізують таким чином: – статутний капітал – за видами капіталу за кожним засновником, учасником, акціонером тощо; – пайовий капітал – за видами капіталу (види майна, надходження внесків членів кооперативу) і в розрізі колективних та індивідуальних членів; – капітал у дооцінках і додатковий капітал – у розрізі субрахунків; – вилучений капітал – за видами акцій (вкладів, паїв); – неоплачений капітал – за видами розміщених неоплачених акцій (для акціонерних товариств) та за кожним засновником (учасником) підприємства; – резервний капітал – за видами, джерелами утворення та напрямками використання; – нерозподілені прибутки (непокриті збитки) – в розрізі таких статей: прибуток нерозподілений; списання збитків минулих років (за напрямками списань); непокриті збитки минулих років; прибуток, використаний у звітному році; списання прибутку минулих років, використаного у звітному році (за напрямками використання).

Отже, облік власного капіталу має досить велике значення через важливість даного виду капіталу для діяльності підприємства; облік власного капіталу на підприємстві організований лише для виконання вимог чинного законодавства, в той час як правильна організація обліку є запорукою отримання точної і потрібної інформації, яка є основою ефективних управлінських рішень.

Скрипник М.І. д.е.н. доцент,

Шовтенко О.В., магістрант,

Київський національний університет технологій та дизайну

ЗМІНИ В ПРОЦЕСІ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

Особливістю цього дослідження є висвітлення порядку визначення та нарахування амортизації у контексті Податкового кодексу України, який зазнав деяких змін.